

Gemeenschappelijk
Hof van Justitie

Procesreglement 2018

**Procesreglement
voor
civiele zaken
in eerste aanleg en in hoger beroep**

Aruba - Curaçao - Sint Maarten - Bonaire - Sint Eustatius - Saba

INHOUDSOPGAVE (cijfers verwijzen naar artikelen)

Inleiding	
Deel A: Algemene Bepalingen	1-28b
Deel B: Eerste Aanleg - A.R.-Zaken	29-53
Hoofdstuk 1: Algemeen procesverloop Hoofdstuk 2: Uitsteltermijnen op de rolzitting Hoofdstuk 3: De rolzittingen	
Deel C: Eerste Aanleg - Kort geding en Beslag	54-66
Hoofdstuk 1: Kort Geding Hoofdstuk 2: Beslag	
Deel D: Eerste Aanleg - E.J.-Zaken	67-88
Hoofdstuk 1: Algemeen Hoofdstuk 2: Personen- en familierecht Hoofdstuk 3: Scheidingszaken Hoofdstuk 4: Insolventiezaken	
Deel E: Hoger Beroep	89-116
Hoofdstuk 1: Hoger beroep A.R.-zaken en kort gedingen Hoofdstuk 2: Hoger beroep E.J.-zaken Hoofdstuk 3: Enige bijzondere procedures § 1. Verzoek tussentijds appèl § 2. Verzoek schorsing tenuitvoerlegging § 3. Verzoek verkorting van termijnen bij kort geding	
Deel F: Griffierecht	117-135
Deel G: Liquidatietarief	136
Deel H: Overgangs- en slotbepalingen	137-140

INLEIDING

Bij het per 1 augustus 2005 ingevoerde reglement:

Gelijktijdig met dit reglement treedt voor de Nederlandse Antillen en Aruba een nieuw Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in werking. De verschillende rol- en procesreglementen die in Aruba en op de onderscheiden eilanden van de Nederlandse Antillen sedert enige tijd golden, dienden aan de nieuwe wetgeving te worden aangepast. Uniformering was daarbij gewenst; niet alleen rechters, maar ook advocaten verrichten geregeld werkzaamheden in of ten overstaan van een ander gerecht dan van hun “eigen” land of eiland en het is niet goed te verdedigen dat zij, binnen één jurisdictie, dan stuiten op onderling verschillende regels.

Het hierbij aangeboden reglement beoogt onder meer de duur van de verschillende soorten civiele procedures binnen aanvaardbare perken te brengen c.q. te houden, zonder evenwel aan partijen of hun gemachtigden de mogelijkheid te ontnemen om, waar nodig, meer tijd te nemen, bijvoorbeeld voor minnelijk overleg of wanneer het een cliënt betreft die in het buitenland woont of is gevestigd.

Een bijzonderheid van het Antilliaans en Arubaans procesrecht is dat partijen niet verplicht zijn zich van (rechtsgeleerde) bijstand te voorzien. Niet alleen in zaken van personen- en familierecht, maar ook in handelszaken komt het regelmatig voor dat zij in persoon procederen. Dan zal, waar nodig, de behandelend rechter hen op de toepasselijke bepalingen van dit reglement wijzen.

Bij de voorbereiding zijn de bij de gerechten bestaande reglementen tegen het licht gehouden, terwijl ook de in Nederland geldende landelijke reglementen zijn geraadpleegd. Van verschillende van genoemde reglementen zijn bepalingen, al dan niet aangepast, in het thans aangeboden reglement overgenomen. Voorts heeft een gedachtewisseling plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de balie. Het reglement is krachtens mandaat van de Hofvergadering d.d. 24 september 2004 vastgesteld op 1 februari 2005.

Bij het per 1 augustus 2016 ingevoerde reglement 2016:

Tien jaar ervaring met het procesreglement hebben onduidelijkheden en leemten aan het licht gebracht, die aanpassing wenselijk maakten. Voorts bleken enige modernisering wenselijk. Nieuw is de prominente plaats van de comparitie na antwoord. In verband daarmee zijn de ‘spoedeisende bodemzaken’ komen te vervallen. De Handleiding Griffierecht en het Liquidatietarief zijn in het reglement opgenomen.

Consultaties hebben plaatsgevonden, niet alleen tussen de rechterlijke werkgroep die de aanpassingen heeft voorbereid en de overige rechters, maar ook met de griffiers, advocatuur en deurwaarders. Via www.antilliaansejuristenvereniging.com is een voor iedereen toegankelijke internetconsultatie gehouden.

Het aangepaste reglement is door het bestuur van het Hof vastgesteld op 21 juni 2016 en treedt in werking met ingang van 1 augustus 2016.

Bij het per 1 augustus 2018 ingevoerde reglement 2018:

Na consultatie van de rechters en advocaten zijn enige verbeteringen in het reglement aangebracht (met inhoudelijke verbeteringen in de artikelen 58, 99, 105, 108, 112, 136 III), en zijn bepalingen toegevoegd over toegelaten gemachtigden, buitenlandse advocaten, de behandeling in kort geding en de zittingen in hoger beroep (28a, 28b, 59a, 59b, 100a en 107a). Het aangepaste reglement is door het bestuur van het Hof vastgesteld op 21 juni 2018 en treedt in werking met ingang van 1 augustus 2018.

DEEL A: ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. *Rv*: Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.
- b. *proceshandeling*¹: hetgeen krachtens wettelijk voorschrift, reglement of beslissing van de rechter door een partij moet of kan worden verricht teneinde de voortgang van een zaak mogelijk te maken.
- c. *buitenland*: andere landen of gebiedsdelen dan Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Bonaire, Sint Eustatius en Saba.
- d. *werkdagen*: maandag tot en met vrijdag, met uitzondering van de dagen dat de betrokken griffie gesloten is.
- e. *klemmende redenen*²: redenen waarom in redelijkheid van een partij niet gevergd kan worden dat hij de proceshandeling binnen de gestelde termijn verricht;
- f. *overmacht*: omstandigheden die niet aan de partij zijn toe te rekenen en waardoor het voor een partij redelijkerwijs niet mogelijk was tijdig uitstel te verzoeken.³

Artikel 2. Toepasselijkheid

De bepalingen van deel A zijn, tenzij anders bepaald, op alle in dit reglement beschreven procesvormen van toepassing.

Artikel 3. Termijnen

Op dit reglement zijn de bepalingen van de Algemene termijnen-(lands)verordening van toepassing, met dien verstande dat alle dagen waarop de griffie gesloten is gelden als zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag.

Artikel 4. Gevolgen niet-naleving reglement

Bij niet naleving van een in dit reglement gegeven voorschrift zal de rechter daaraan het gevolg verbinden dat hem in de gegeven omstandigheden met het oog op de aard van het voorschrift, de ernst van het verzuim, de eisen van een goede procesorde en de overige omstandigheden van het geval passend voorkomt.

---

¹ In een civiele procedure worden door partijen niet alleen aktes en conclusies ingediend, zij verrichten ook andere handelingen, zoals bijvoorbeeld het op verzoek van de rechter toelichten van een standpunt en het opgeven van verhinderdata.

² Voorbeelden:

- de ingewikkeldheid van de zaak, die met name een rol kan spelen indien de gemachtigde van gedaagde zich met het oog op het opstellen van de conclusie van antwoord nog in de zaak moet inwerken;
- de noodzaak om voor het verrichten van de betrokken proceshandeling een deskundige in te schakelen, waardoor de termijn wordt overschreden;
- niet aan partijen toe te rekenen communicatieproblemen tussen de partij en haar gemachtigde. Te denken valt aan vertaalproblemen met buitenlandse cliënten en het verkrijgen van bescheiden uit het buitenland;
- het wachten op de uitspraak in andere relevante procedures;
- meer persoonlijke omstandigheden, zoals ziekte van de gemachtigde of de partij.

³ Voorbeeld: door een verkeersongeval kan de advocaat niet tijdig zijn secretaresse, een kantoorgenoot of de griffie bereiken om met spoed een uitstelverzoek te doen.

Artikel 5. Afwijking reglement

De rechter kan, zo mogelijk na partijen hieromtrent te hebben gehoord, in alle gevallen van de voorschriften van dit reglement afwijken, indien hij dit geboden acht op grond van enig wettelijk voorschrift, de eisen van een goede procesorde, de eisen van een behoorlijke procesvoering, of ter voorkoming van onredelijke vertraging van het geding of indien artikel 18b Rv daartoe aanleiding geeft.⁴

Artikel 6. Gevallen waarin dit reglement niet voorziet

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de rechter. Bij zijn beslissing neemt hij zoveel mogelijk de bepalingen van dit reglement in acht.

Artikel 7. Opgave geldelijk belang voor heffing griffierecht

Bij de indiening van het processtuk dat de instantie inleidt wordt het bedrag waarop het direct geldelijk belang van de indiener bij de zaak kan worden gewaardeerd schriftelijk vermeld, tenzij de eis strekt tot betaling van een bepaalde geldsom of een forfaitair bedrag geldt op de voet van artikel 20 lid 2, aanhef en sub a, b of c van het (Lands)besluit tarieven in burgerlijke zaken.

Artikel 8. Bij het verzoekschrift over te leggen bescheiden

Bij het verzoekschrift legt verzoeker niet alleen de producties waarop hij zich wenst te beroepen over, maar ook zoveel mogelijk een uittreksel uit de basisadministratie persoonsgegevens onderscheidenlijk het bevolkingsregister dan wel het handelsregister, waaruit blijkt op welk adres de wederpartijen en de in het verzoekschrift genoemde belanghebbenden zijn ingeschreven of geregistreerd. Deze bescheiden dienen in beginsel niet ouder te zijn dan drie maanden. Voorts doet verzoeker opgave van hun telefoonnummers, e-mailadressen en overige contactgegevens. Dit uittreksel en deze gegevens behoeven niet te worden overgelegd, voor zover uit het verzoekschrift blijkt dat een wederpartij of een belanghebbende woonplaats heeft gekozen ten kantore van een advocaat en evenmin voor zover ingevolge de wet een afschrift van het verzoekschrift niet aan een wederpartij of een belanghebbende behoeft te worden toegezonden.

Artikel 9. Aantal exemplaren van het verzoekschrift

De verzoeker dient, naast het originele exemplaar, zoveel afschriften van het verzoekschrift met producties ter griffie in als nodig zijn om aan de wederpartijen en in het verzoekschrift genoemde belanghebbenden toe te zenden⁵.

---

⁴ In dit verband verdient in het bijzonder aandacht de positie van partijen die zonder bijstand ter zitting verschijnen. Voor deze personen is het extra bezwaarlijk om ter zitting te verschijnen om dan slechts te horen dat de andere partij uitstel voor de te verrichten proceshandeling vraagt. De (rol)rechter kan om die reden besluiten in plaats van twee achtereenvolgende uitsteltermijnen te verlenen, dadelijk tot peremptoirstelling over te gaan met toepassing van een dubbele termijn.

⁵ Voor deze formulering is gekozen omdat toezending aan meerdere verweerders soms kan worden geclusterd, bijvoorbeeld indien één gemachtigde voor meerdere verweerders optreedt, en voorts omdat in een aantal gevallen geen toezending aan verweerders plaatsvindt. De griffie neemt tot uitgangspunt dat afschriften niet gezegeld hoeven te worden.

Artikel 10. Berichtenverkeer (brief, e-mail)

Een voor de rechter of griffie bestemd bericht wordt aan de griffie gericht per brief, per e-mailbericht of eventueel per fax, onder gelijktijdige toezending van een afschrift daarvan aan de gemachtigde van de wederpartij of – indien deze geen gemachtigde heeft – aan de wederpartij zelf. In het bericht dient van de verzending van dit afschrift melding te worden gemaakt, bij gebreke waarvan de rechter het bericht buiten behandeling kan laten. Het bericht bevat in de kop de naam van partijen, het zaaksnummer en, indien van toepassing, de zittingsdatum.

Artikel 11. Dagbepaling

De datum en het aanvangstijdstip van zittingen worden ambtshalve bepaald. Indien ten tijde van de bepaling verhinderdata van personen bekend zijn wier verschijning op de zitting wenselijk is, wordt daarmee zo veel mogelijk rekening gehouden.

Artikel 12. Termijn voor overlegging van producties

Een partij die bij gelegenheid van een zitting zich wenst te beroepen op niet eerder overgelegde producties dan wel een akte wil indienen, dient daarvan uiterlijk op de derde (de voorvoorraatste) werkdag voor de dag van de zitting aan de rechter en de wederpartij bericht te sturen, onder bijvoeging van die stukken.⁶ Dit geldt niet voor producties, overgelegd bij het verweerschrift als bedoeld in artikel 70. Gaat het om een rolzitting, waarop beide partijen gelijktijdig schriftelijk moeten pleiten of een processtuk moeten indienen, dan worden de stukken slechts aan de wederpartij gezonden. In de kop van de pleitnota of het ingediende processtuk wordt vermeld dat aan dit voorschrift is voldaan. Producties die te laat zijn, worden in beginsel buiten beschouwing gelaten. De rechter kan, mede gelet op de aard en de omvang van de producties en na partijen zo mogelijk te hebben gehoord, beslissen dat producties die zonder inachtneming van deze termijn zijn ingediend, niettemin geheel of gedeeltelijk in de beoordeling worden betrokken, of dat producties die met inachtneming van deze termijn zijn ingediend, niettemin geheel of gedeeltelijk niet in de beoordeling worden betrokken of dat aan de wederpartij een nadere termijn voor reactie daarop wordt verleend.⁷

Artikel 13. Nummering producties

Producties worden genummerd, waarbij in opvolgende processtukken van dezelfde partij door die partij worden doorgenummerd. Indien een partij tien of meer producties indient, voegt hij een lijst bij van producties.

Artikel 14. Termijn voor opgave getuigen en uitstelverzoeken

Dezelfde termijn als bedoeld in artikel 12 geldt voor het aan de rechter opgeven van de namen en woonplaatsen van de op een zitting te horen getuigen en deskundigen alsmede voor het doen van een verzoek om uitstel van een zitting.⁸

---

⁶ Dit houdt in dat stukken voor de zitting die op maandag wordt gehouden, uiterlijk de woensdag daarvoor aan het eind van de dag (23:59 uur) door de rechter (alleen in geval van mondeling pleidooi of behandeling) en de wederpartij (in alle gevallen) moeten zijn ontvangen. Voor de zitting die op dinsdag wordt gehouden, moeten die stukken uiterlijk op de donderdag daarvoor aan het eind van de dag door de rechter (ook weer alleen in geval van een mondeling pleidooi of behandeling) en de wederpartij (in alle gevallen) zijn ontvangen, voor de zitting op woensdag op de vrijdag daaraan voorafgaand, voor de zitting op donderdag op de maandag daaraan voorafgaand en voor de zitting op vrijdag op de dinsdag daaraan voorafgaand.

⁷ Vergelijk: HR 3 december 2010, ECLI:NL:HR:2010:BO0197, NJ 2010/650, rov. 3.3.1 en 3.3.2.

⁸ Zie art. 149 en 174d lid 4 Rv.

Artikel 15. Uitstel niet eerder uitgestelde zitting

De rechter wijst een tijdig (als bedoeld in artikel 14) ingediend verzoek om uitstel van een niet eerder op verzoek van dezelfde partij uitgestelde zitting of een niet met inachtneming van diens verhinderdata bepaalde zitting toe, tenzij een zwaarwegend belang van de wederpartij zich daartegen verzet of daarvan onredelijke vertraging⁹ van het proces te duchten is.

Artikel 16. Uitstel na peremptoirstelling

Indien een partij voor het verrichten van een proceshandeling peremptoir staat, wijst de rechter een tijdig (als bedoeld in artikel 14) ingediend verder verzoek om uitstel af, behoudens:

- a. indien de wederpartij daarmee uitdrukkelijk instemt;
- b. klemmende redenen;

Bij afwijzing van het verzoek vervalt het recht om de proceshandeling te verrichten en beslist de rechter op welke wijze de procedure wordt vervolgd. Het verzoek om uitstel gaat zoveel mogelijk vergezeld van het standpunt van de wederpartij ten aanzien van dat verzoek.

Artikel 17. Niet-tijdig uitstelverzoek

Een niet-tijdig ingediend verzoek om uitstel wordt niet in behandeling genomen, behoudens in geval van overmacht. In laatstbedoeld geval wordt het verzoek beoordeeld overeenkomstig de artikelen 15 en 16.

Artikel 18. Op het processtuk te vermelden gegevens

In de kop van een processtuk dient op duidelijke wijze te worden vermeld: de aard van het processtuk, de naam van partijen, het zaaksnummer en, indien van toepassing, de zittingsdatum. De gegevens betreffende de partij van wie het stuk afkomstig is dienen aan die van de andere partij vooraf te gaan. Indien met het processtuk ook een andere handeling wordt verricht dan die waarvoor de zaak staat, wordt hiervan eveneens melding gemaakt in de kop.¹⁰

Artikel 19. Dagbepaling uitspraak

Na de indiening van het laatste processtuk of de behandeling ter zitting wordt een tijdstip voor de uitspraak van het vonnis of de beschikking bepaald, tenzij partijen eenparig verzoeken de zaak aan te houden. In het laatste geval wordt de zaak voor uitlating partijen onder peremptoirstelling aangehouden voor een termijn van vier weken. De peremptoirstelling wordt op de rol met P1 aangeduid. Op een verzoek tot verder uitstel wordt beslist overeenkomstig het bepaalde in artikel 16.

Artikel 20. Verlenging termijn indien geen rolzitting wordt gehouden

Indien geen rol wordt gehouden op de datum waarnaar de zaak volgens de toepasselijke termijnen behoort te worden verwezen, wordt de zaak verwezen naar een volgende rol na die datum.

---

⁹ Gelet op de frequentie van Hofzittingen, met name op Aruba en Sint Maarten, zal een verzoek om uitstel in appèlzaken al gauw tot onredelijke vertraging aanleiding kunnen geven. Indien het verzoek kort voor de zitting wordt gedaan, kan de opengevallen zittingstijd bovendien niet meer voor een andere zaak worden benut.

¹⁰ Te denken valt aan een reconventionele vordering of tegenverzoek, een verandering van eis of een verandering van verzoek, een incident etc.

Artikel 21. Termijn uitspraak

De uitspraak van het vonnis of de beschikking wordt in beginsel bepaald op een termijn van zes weken na de laatste proceshandeling van partijen. In afwijking van het voorgaande kan de rechter terstond of op een kortere termijn uitspraak doen, indien hem dat geraden voorkomt.

Artikel 22. Berichten nadat uitspraak is bepaald

In zaken op tegenspraak kan een partij zich, nadat de rechter de uitspraakdatum heeft bepaald, slechts met instemming van de wederpartij tot de rechter wenden onder vermelding dat de wederpartij daarmee heeft ingestemd. Op berichten die niet aan dit voorschrift voldoen, slaat de rechter geen acht.

Artikel 23. Uitspraak, afschriften en grossen

1. Bij de uitspraak worden de vonnissen en beschikkingen in beginsel niet volledig voorgelezen. De rechter kan volstaan met een zakelijke opgave van de dicta of zelfs met de enkele mededeling dat het vonnis of de beschikking als uitgesproken geldt. De griffier draagt er zorg voor dat voor partijen op de dag van de uitspraak een afschrift van het vonnis of de beschikking verkrijgbaar is, tenzij de rechter, in gevallen door de wet toegestaan, bij de uitspraak anders bepaalt.¹¹

2. Voor derden is een afschrift van het vonnis of de beschikking verkrijgbaar op de wijze als voorzien in artikel 838 Rv. Deze bepaling laat onverlet dat een gedeelte daarvan om redenen van privacy kan worden geanonimiseerd.

3. De griffier draagt er zorg voor dat binnen vijf werkdagen nadat één der partijen daartoe een schriftelijk verzoek ter griffie heeft ingediend en de nodige zegels heeft aangeleverd, een gosse van het vonnis of de beschikking verkrijgbaar is.¹²

Artikel 24. Aanhouding en vervroeging uitspraak

1. Indien een vonnis of beschikking op het voor uitspraak bepaalde tijdstip niet gereed is, wordt de uitspraak tot een door de rechter te bepalen (rol)zitting aangehouden.

2. Indien de rechter beslist dat de uitspraak plaatsvindt op een eerder tijdstip dan daarvoor was bepaald, ontvangen partijen daarover zo veel mogelijk vóór de uitspraak bericht.

Artikel 25. Verzoeken om herstel of aanvulling uitspraak

Een verzoek om herstel of aanvulling van een uitspraak als bedoeld in de artikelen 66 en 66a Rv wordt overeenkomstig artikel 10 van dit reglement gedaan, waarna daarop zo spoedig mogelijk wordt beslist.

Artikel 26. Navraag bij uitblijven uitspraak

Indien een vonnis of beschikking niet binnen drie maanden na de aanvankelijk daarvoor bepaalde datum is uitgesproken, geeft het bestuur van het Hof op verzoek van een partij bericht over de reden van vertraging alsmede een prognose met betrekking tot het tijdstip waarop de uitspraak zal worden gedaan.

Artikel 27. Aantekening griffier

Van de aan- of afwezigheid ter zitting van partijen dan wel hun gemachtigden houdt de griffier aantekening.

---

¹¹ Bijvoorbeeld bij kort gedingen en beschikkingen.

¹² Als het een gearchiveerde zaak betreft zal dit langer duren.

Artikel 28. Onttrekking gemachtigde

Indien een gemachtigde desisteert, stuurt hij daarvan zo spoedig mogelijk bericht aan de griffie en aan de wederpartij, onder opgave van het laatste hem bekende postadres, e-mailadres, telefoonnummer en eventuele overige contactgegevens van zijn cliënt en met de bevestiging dat de cliënt tijdig van het desisteren en van de stand van de zaak in kennis is gesteld.¹³

Artikel 28a. Toegelaten gemachtigden

1. Als beroepshalve optredende gemachtigden kunnen slechts optreden bij het hof ingeschreven advocaten, alsmede, voor zover hun bevoegdheid strekt, deurwaarders en door het Hof in 2013¹⁴ toegelaten zaakwaarnemers.
2. Een gemachtigde, niet zijnde een advocaat, deurwaarder of zaakwaarnemer als in het vorige lid bedoeld, wordt, indien hij zich binnen een jaar in meer dan één zaak als gemachtigde aandient, als gemachtigde in die volgende zaak of zaken geweigerd, tenzij hij ten genoegen van de rechter aantoonst dat van beroepshalve optreden geen sprake is.

Artikel 28b. Buitenlandse advocaten

In bijzondere gevallen kan de rechter een advocaat die niet bij het hof is ingeschreven als gemachtigde in een zaak toelaten, mits deze advocaat samenwerkt met een bij het hof ingeschreven advocaat. Het berichtenverkeer met rechter en griffie zal plaatsvinden met laatstgenoemde advocaat.

---

¹³ Tenzij het beroepsgeheim zich ertegen verzet.

¹⁴ Sindsdien worden door het Hof geen zaakwaarnemers meer toegelaten. Vgl. GHvJ 23 januari 2018, HAR-29/2017.

DEEL B: EERSTE AANLEG - A.R.-ZAKEN

Hoofdstuk 1: Algemeen procesverloop

Artikel 29. Verstek tegen eiser

Indien de eiser niet op de rolzitting verschijnt, verwijst de rechter de zaak naar de rol van vier weken daarna. Indien op deze nadere rolzitting de eiser wederom niet verschijnt, wordt gehandeld overeenkomstig artikel 78 Rv en volgt verstek tegen eiser en ontslag van instantie van gedaagde.

Artikel 30. Niet-verschijnen mede-gedaagde

Bij niet verschijning van een of meer gedaagden wordt gehandeld overeenkomstig de artikelen 79 tot en met 82 Rv.

Artikel 31. Vrijwaringsincident : opnemen eis in vrijwaring in verzoek

In een incidentele conclusie tot oproeping in vrijwaring wordt de eis geformuleerd die, indien het verzoek wordt toegestaan, tegen de waarborg wordt ingesteld.

Artikel 32. Comparitie na antwoord

Nadat de gedaagde een conclusie van antwoord heeft ingediend, dan wel, in geval van verzet, de opposant zijn verzoekschrift heeft ingediend, in beide gevallen ongeacht of een eis in reconventie is ingesteld, beveelt de rechter een verschijning van partijen ter terechtzitting (hierna te noemen: comparitie na antwoord), zowel met het oog op de mogelijkheid van een minnelijke regeling als bedoeld in artikel 20 Rv als met het oog op het verkrijgen van inlichtingen als bedoeld in artikel 177 Rv, alsook met het oog op de mogelijkheid procedureafspraken te maken, tenzij hij oordeelt dat een comparitie niet wenselijk is. Twee weken na de conclusie van antwoord onderscheidenlijk het verzoekschrift in oppositie beslist de rechter of een comparitie wordt bevolen, en zo ja, bepaalt hij dag en uur daarvan. De rechter kan bij die beslissing of bij later bericht partijen instructies verschaffen en verzoeken doen en partijen inlichten over de door de rechter gewenste gang van zaken op de comparitie. Voor de comparitie wordt in beginsel één uur uitgetrokken. Partijen kunnen hun zaak ter comparitie vijf minuten bepleiten.

Artikel 33. Wijziging ambtshalve bepaalde datum comparitie

Uiterlijk op de rolzitting waarop de zaak voor dagbepaling als bedoeld in artikel 32 verschijnt, dient de partij die op de blijkens de rol te bepalen datum verhinderd is dit aan de rolrechter te berichten. De partijen kunnen dan binnen drie werkdagen na de rolzitting aan de rolrechter hun verhinderdata voor de komende drie maanden doorgeven, waarna een nieuwe comparitiedatum zal worden bepaald. Ten aanzien van een eventueel later verzoek om aanhouding geldt artikel 16 van dit reglement.

Artikel 34. Comparitie na antwoord en reconventie

Indien een eis in reconventie is ingesteld, kan de verweerder in reconventie uiterlijk op de derde werkdag voorafgaand aan de comparitie aan de wederpartij en aan de rechter een conclusie van antwoord in reconventie doen toekomen. De rechter kan indien het beginsel van hoor en wederhoor dit vereist bepalen dat de verweerder in reconventie na de comparitie na antwoord alsnog de gelegenheid krijgt een conclusie van antwoord in reconventie in te dienen.

Artikel 35. Conclusies van repliek en dupliek

Indien geen comparitie na antwoord is bevolen, geeft de rechter in de regel aan eiser gelegenheid een conclusie van repliek in te dienen en zal hij, indien eiser daarvan gebruik maakt, daarna aan gedaagde gelegenheid bieden een conclusie van dupliek in te dienen. Is wel een comparitie na antwoord bevolen, dan wordt aan partijen gelegenheid geboden voor repliek en dupliek indien de rechter dat in verband met het beginsel van hoor en wederhoor of met het oog op een goede instructie van de zaak noodzakelijk acht.

Artikel 36. Nadere conclusies en akten

De rechter staat het nemen van nadere conclusies en akten toe, indien hij dat in verband met het beginsel van hoor en wederhoor of met het oog op een goede instructie van de zaak noodzakelijk acht. Hij stelt hiervoor een termijn, die dadelijk peremptoir is.

Artikel 37. Conclusies in verzetprocedure

In oppositie is de laatste conclusie vóór het vonnis de conclusie van repliek; indien echter bij het verzet een reconventionele vordering aanhangig is gemaakt, wordt aan de geopposeerde het nemen van een conclusie van dupliek in reconventie toegestaan.

Artikel 38. Producties bij dupliek

Indien de gedaagde bij conclusie van dupliek nieuwe producties overlegt, biedt de rechter de eiser ambtshalve de gelegenheid zich bij akte, dadelijk P1, over die producties uit te laten.

Artikel 39. Na comparitie geen pleidooi

Indien partijen tijdens een comparitie na antwoord hun standpunt in voldoende mate mondeling hebben kunnen uiteenzetten, kan de rechter bepalen dat geen gelegenheid zal worden gegeven voor pleidooi.

Artikel 40. Pleidooi

Indien pleidooi wordt toegestaan, wordt voor het houden daarvan één uur uitgetrokken. Partijen hebben in eerste termijn een spreektijd van maximaal twintig minuten. De resterende tijd is bestemd voor de tweede spreektermijn voor partijen en het stellen en beantwoorden van vragen van de rechter. Indien een partij voorziet aan de hiervoor genoemde spreektijd niet voldoende te hebben, doet hij daarvan bij het vragen van pleidooi gemotiveerd mededeling, in welk geval de behandelend rechter kan beslissen dat meer tijd voor het pleidooi wordt uitgetrokken. Indien een partij de vastgestelde spreektijd overschrijdt, kan de rechter haar het woord ontnemen.

Artikel 41. Aanwezigheid in persoon bij comparitie en pleidooi

Partijen dienen, tenzij de rechter anders heeft beslist, bij comparities en pleidooien zoveel mogelijk in persoon aanwezig te zijn, opdat zij inlichtingen kunnen verstrekken en/of schikkingsonderhandelingen kunnen voeren. Rechtspersonen of partijen die verhinderd zijn dienen zich voor dat doel te laten vertegenwoordigen door één of meer personen die van de zaak op de hoogte zijn, onderscheidenlijk bevoegd zijn namens hen een schikking aan te gaan.

Hoofdstuk 2: Uitsteltermijnen op de rolzitting

Artikel 42. Uitstel algemeen

Indien een partij die aan de beurt is voor het verrichten van een proceshandeling daartoe uitstel verzoekt, wordt haar dat verleend, tenzij zij peremptoir staat, in welk geval wordt gehandeld als in dit hoofdstuk verder vermeld.

Artikel 43. Uitsteltermijn

Een uitsteltermijn bedraagt in beginsel telkens vier weken.

Artikel 44. Vrij uitstel en peremptoirstelling

Het voor het indienen van een processtuk voor de eerste maal bepaalde uitstel is vrij. Op de rol wordt, zonder nadere aanduiding, vermeld voor welk processtuk de betrokken partij aan de beurt is. Indien vervolgens uitstel wordt gevraagd, wordt dit verleend onder peremptoirstelling; op de rol wordt dit vermeld door achter de te verrichten proceshandeling P1 aan te tekenen. In afwijking van het vorenstaande is in incidenten, alsmede voor aktes uitlating producties de voor de eerste maal bepaalde termijn dadelijk peremptoir.

Artikel 45. Uitstel op grond van klemmende redenen

Indien een partij voor het indienen van een processtuk peremptoir staat met de aanduiding P1, verleent de rechter geen verder uitstel, behoudens in gevallen van klemmende redenen en in gevallen waarin op de rolzitting blijkt dat de wederpartij daarin bewilligt, onverminderd artikel 18b Rv. Op de rol wordt dit verdere uitstel aangeduid met P2. Indien een partij voor het indienen van een processtuk peremptoir staat met de aanduiding P2, geldt het voorgaande dienovereenkomstig, met dien verstande dat indien verder uitstel wordt verleend, dat wordt aangeduid met P3.

Artikel 46. Akte van niet-dienen

Indien het verdere uitstel als bedoeld in artikel 45 niet wordt verleend en de partij die peremptoir staat het gedingstuk niet indient, verleent de rechter aan de wederpartij akte van niet-dienen en beslist hij op welke wijze de procedure wordt vervolgd.

Artikel 47. Verwijzing naar parkeerrol

Indien partijen dat eenparig verzoeken, wordt de zaak naar de parkeerrol verwezen. Indien een partij voor het indienen van een processtuk peremptoir staat met de aanduiding P3, en zij met bewilliging van de wederpartij het processtuk waarvoor zij aan de beurt is, niet indient, wordt de zaak naar de parkeerrol verwezen, onverminderd artikel 18b Rv.

Artikel 48. Doorhaling op de rol

In iedere stand van het geding wordt, indien partijen dat eenparig verzoeken, de zaak op de (parkeer)rol doorgehaald. Doorhaling op de rol is evenals verwijzing naar de parkeerrol een louter administratieve handeling die op zichzelf geen rechtsgevolgen heeft.

Hoofdstuk 3: De rolzittingen

Artikel 49. Rooster rolzittingen

Rolzittingen, de parkeerrol daaronder begrepen, vinden plaats volgens een door de Gerechten vastgesteld jaar- of halfjaarrooster.

Artikel 50. Berichten met betrekking tot de rol

Indien een partij met het oog op de voortgang van een zaak op de rolzitting tevoren een bericht met betrekking tot de rol aan het Gerecht wenst te doen toekomen, dient zij te bewerkstelligen dat dit bericht uiterlijk om 12.00 uur op de werkdag voorafgaande aan de rolzitting ter griffie is ingekomen, bij gebreke waarvan de rolrechter het bericht buiten behandeling kan laten.

Artikel 51. Parkeerrol; verwijzing en doorhaling

De parkeerrol verloopt schriftelijk. Er worden op de parkeerrol geen stukken gewisseld en er worden geen vonnissen uitgesproken. Zaken op de parkeerrol zullen telkens tot de volgende parkeerrol worden aangehouden, tenzij uit een tijdig¹⁵ ontvangen bericht van een partij blijkt dat deze een ander vervolg van de procedure wenst. In het laatste geval wordt de zaak met inachtneming van een termijn van vier weken naar de gewone rol verwezen, met dadelijke peremptoirstelling van de partij die aan de beurt is om een proceshandeling te verrichten. Wanneer partijen eenparig om doorhaling van de zaak verzoeken, wordt de zaak op de parkeerrol doorgehaald. Verwijzing en doorhaling als in dit artikel bedoeld kan ook buiten de parkeerrol om worden verzocht. Partijen behoeven de parkeerrol dus niet af te wachten.

Artikel 52. Parkeerrol; ambtshalve doorhaling

Op de parkeerrol wordt met een getal achter de zaak aangetekend hoe vaak een zaak daarop is verschenen. Indien een zaak voor de derde achtereenvolgende maal op de parkeerrol verschijnt, wordt deze, bij gebreke van een bericht als in het voorgaande artikel bedoeld, ambtshalve doorgehaald¹⁶.

Artikel 53. Verwijzing naar de parkeerrol

Ook in andere gevallen dan hiervoor genoemd kan de rechter in elke stand van het geding een zaak naar de parkeerrol verwijzen indien hem dat geraden voorkomt. Een eenparig verzoek daartoe wijst hij toe, onverminderd artikel 18b Rv.

---

¹⁵ Zie het vorige artikel: een bericht kan vóór genoemd tijdstip steeds worden verstuurd indien daartoe aanleiding bestaat, bijvoorbeeld wanneer men de zaak weer op de “gewone” rolzitting wil doen uitroepen.

¹⁶ Zie voor doorhaling artikel 207 Rv. In het in het procesreglement beschreven geval mag worden aangenomen dat partijen de gelegenheid hebben gehad zich uit te laten, maar daarvan geen gebruik hebben gemaakt.

DEEL C: EERSTE AANLEG - KORT GEDING EN BESLAG

Hoofdstuk 1: Kort Geding

Artikel 54. Toepasselijkheid Algemene Bepalingen

De artikelen 12, 14 en 15 zijn op het kort geding niet van toepassing.

Artikel 55. Dagbepaling

Bij het bepalen van dag en uur als bedoeld in artikel 226 lid Rv en bij de beoordeling van uitstelverzoeken slaat de rechter acht op de mate van spoedeisendheid van de zaak, de overige belangen van partijen en de overige omstandigheden van het geval.¹⁷

Artikel 56. Verkorting oproepingstermijn

De verzoeker die verkorting van de oproepingstermijn verlangt, maakt hiervan voorafgaand of bij indiening van het verzoekschrift melding door middel van een bericht aan de griffie, met kopie aan de wederpartij.

Artikel 57. Termijn versturen producties

Een partij die zich bij de behandeling van een kort geding op niet eerder overgelegde producties wenst te beroepen dan wel een akte wil indienen, dient daarvan in beginsel uiterlijk op de werkdag voorafgaande aan de zitting om 14.00 uur bericht aan de griffie ter attentie van de behandelend rechter en de wederpartij te sturen, onder bijvoeging van die stukken.

Artikel 58. Termijn voor reconventie en incidentele vordering

De in het vorige artikel vervatte regeling is van overeenkomstige toepassing op het instellen van een reconventionele of incidentele vordering.

Artikel 59. Maximum aan uitstel; verwijzing naar de gewone procedure

Indien uitstelverzoek door de eisende partij ertoe heeft geleid dat de zaak binnen drie maanden na de voor de eerste maal bepaalde behandelingsdatum nog niet is behandeld of de aangevangen behandeling na aanhouding binnen drie maanden niet is voortgezet, kan de rechter, na partijen zo mogelijk te hebben gehoord, de zaak verwijzen naar de gewone procedure.

Artikel 59a. Behandeling ter zitting

Voor de zitting wordt één uur uitgetrokken. Partijen hebben in eerste termijn een spreektijd van maximaal twintig minuten. De resterende tijd is bestemd voor de tweede spreektermijn voor partijen en het stellen en beantwoorden van vragen van de rechter. Indien een partij voorziet aan de hiervoor genoemde spreektijd niet voldoende te hebben, doet hij daarvan in een zo vroeg mogelijk stadium gemotiveerd mededeling, in welk geval de behandelend rechter kan beslissen dat meer tijd voor de behandeling wordt uitgetrokken. Indien een partij de vastgestelde spreektijd overschrijdt, kan de rechter haar het woord ontnemen.

---

¹⁷ Hiermee is tevens een maatstaf gegeven voor de beoordeling van uitstelverzoeken. Artikel 15 is immers niet van toepassing.

Artikel 59b. Aanwezigheid in persoon bij de behandeling

Partijen dienen, tenzij de rechter anders heeft beslist, bij de behandeling ter zitting zoveel mogelijk in persoon aanwezig te zijn, opdat zij inlichtingen kunnen verstrekken en/of schikkingsonderhandelingen kunnen voeren. Rechtspersonen of partijen die verhinderd zijn dienen zich voor dat doel te laten vertegenwoordigen door één of meer personen die van de zaak op de hoogte zijn, onderscheidenlijk bevoegd zijn namens hen een schikking aan te gaan.

Hoofdstuk 2: Beslag

Artikel 60. Termijn voor beslissing

Op een ter griffie ingediend beslagrekest wordt in beginsel uiterlijk op de volgende werkdag om 12.00 uur beslist.

Artikel 61. Horen beslagdebiteur

De rechter is steeds bevoegd (de gemachtigde van) de beoogd beslagdebiteur te horen, alvorens op het rekest te beslissen.

Artikel 62. Zwartmaking

1. Ieder die de conservatoire inbeslagneming van zijn goederen door een bepaalde schuldeiser vreest, kan bij bericht aan de rechter te kennen geven op een voorafgaand verhoor prijs te stellen.
2. Indien het bericht is ingediend door een advocaat, gaat de rechter tot het voorafgaand verhoor van de gemachtigde over, tenzij hij anders beslist op grond van bijzondere omstandigheden. De rechter kan daarbij beslissen dat de gemachtigde de beoogd beslagdebiteur niet in kennis stelt van de indiening van het beslagrekest en het te houden verhoor. Indien het bericht niet is ingediend door een advocaat kan de rechter ook bij gebreke van bijzondere omstandigheden beslissen van het voorafgaand verhoor af te zien.

Artikel 63. Zwartmaking niet cc naar wederpartij

Artikel 10 is op het in artikel 62 genoemde bericht niet van toepassing.

Artikel 64. Zwartmaking zes maanden van kracht

Nadat na indiening van het bericht zes maanden zijn verstreken, slaat de rechter geen acht meer op het bericht.

Artikel 65. Begroting vordering

In de gevallen waarin de vordering van de beslaglegger moet worden begroot, wordt deze in beginsel begroot op de hoofdsom, met een opslag van 30% voor rente en kosten.

Artikel 66. Termijn eis in de hoofdzaak

De termijn waarbinnen de eis in de hoofdzaak moet worden ingediend wordt in beginsel gesteld op vier weken na de (eerste) beslaglegging.

DEEL D: EERSTE AANLEG - E.J.-ZAKEN

Hoofdstuk 1: Algemeen

Artikel 67. Toepasselijkheid

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op alle zaken in eerste aanleg waarin een beschikking wordt gegeven, voor zover daarvan in de volgende hoofdstukken niet wordt afgeweken. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn niet van toepassing op beslag- en insolventiezaken.

Artikel 68. Oproeping

Tenzij de wet anders bepaalt of de rechter anders beslist, geschiedt, indien de zaak behandeld moet worden op een zitting, de oproeping daarvoor per aangetekende of per koerier verzonden brief. Indien verzoeker oproeping bij deurwaardersexploot verlangt, dient hij in de kop van het verzoekschrift “oproeping bij exploit” te vermelden. De rechter kan ambtshalve een oproeping per exploit, per e-mail of op andere wijze gelasten. Ingeval van een woonplaatskeuze als in artikel 8 vermeld, vindt oproeping in beginsel plaats door nederlegging van de brief in het ter griffie aanwezige postvakje van de advocaat van een belanghebbende of door het scannen en per e-mail versturen van de brief dan wel door het per fax verzenden daarvan aan de advocaat. Hetzelfde geldt voor de oproeping van de verzoeker, indien deze woonplaats heeft gekozen ten kantore van een advocaat.

Artikel 69. Kosten oproepingsexploot

De kosten van het exploit komen, behoudens voor zover de rechter anders beslist,¹⁸ voor rekening van de verzoeker.

Artikel 70. Verweerschrift

De belanghebbende is bevoegd tot de aanvang van de zitting¹⁹ een verweerschrift in te dienen. Hij doet voor zover mogelijk een afschrift van het verweerschrift aan verzoeker toekomen. Artikel 9 is van overeenkomstige toepassing. Aan het verweerschrift worden de niet eerder overgelegde producties gehecht waarop verweerder zich ter zitting wenst te beroepen.

Artikel 71. Aanhouding behandeling bij laat verweerschrift

Indien naar het oordeel van de rechter het verweerschrift op een zodanig tijdstip is ingediend dat daarop, mede gelet op de inhoud daarvan of van de daarbij overgelegde producties en voorts gelet op de aard van de zaak, door de verzoeker niet behoorlijk kan worden gereageerd, verdaagt hij op verzoek van de verzoeker de behandeling van de zaak naar een nadere door hem te bepalen zitting.

Artikel 72. Zelfstandig verzoek bij verweerschrift

Indien bij het verweerschrift een zelfstandig verzoek is gedaan, kan de rechter gelegenheid geven daartegen een verweerschrift in te dienen binnen een door hem te bepalen termijn.

---

¹⁸ Dat zal hij doen, indien de verzoeker kosteloze rechtsbijstand heeft.

¹⁹ Het procesreglement gaat ervan uit dat ook in onderhouds- en scheidingszaken steeds een zitting wordt bepaald, hoewel deze volgens de wet in die zaken soms achterwege kan blijven.

Hoofdstuk 2: Personen- en familierecht

Artikel 73. Over te leggen bescheiden

In de volgende soorten zaken worden bij het verzoekschrift en, voor zover dat nog niet is geschied, bij het verweerschrift in elk geval de navolgende bescheiden overgelegd:

a. alimentatiezaken: recente inkomensgegevens van betrokkenen, zoals de loonstrookjes van de afgelopen zes maanden, jaarstukken, belastingaangiften en belastingaanslagen, steeds van de afgelopen drie jaar, alsmede bewijsstukken met betrekking tot eventuele bijzondere uitgaven;

b. zaken tot wijziging van een rechterlijke beschikking of convenant: naast, voor zover van toepassing, de onder a vermelde documenten, een afschrift van de te wijzigen beschikking of het te wijzigen convenant;

c. zaken met betrekking tot minderjarigen: naast, voor zover van toepassing, de onder a en b vermelde producties, een afschrift van de geboorteakte van de betrokken minderjarigen en producties waaruit hun woon- of verblijfplaats blijkt, alsmede hetgeen omtrent het gezag over hen geldt.

d. in zaken tot ondercuratelestelling, beschermingsbewind of mentorschap: een verklaring, bij voorkeur van een geneeskundige, waaruit de grond voor de verzochte voorziening blijkt en een schriftelijke opgave van belanghebbenden met adresgegevens.

Artikel 74. Minderjarigen; oproeping Voogdijraad

In zaken betreffende minderjarigen, met uitzondering van alimentatiezaken, doet de griffier een afschrift van een ingediend verzoek- of verweerschrift onverwijld toekomen aan de Voogdijraad, onder mededeling van dag en uur van de zitting en met oproeping om dan te verschijnen.

Artikel 75. Verhoor minderjarigen

Het verhoor van minderjarigen als bedoeld in artikel 809 Rv vindt plaats buiten aanwezigheid van partijen, tenzij de rechter anders beslist.

Hoofdstuk 3: Scheidingszaken

Artikel 76. Aanvullende over te leggen bescheiden

Bij het verzoekschrift worden overgelegd de in artikel 815 Rv lid 2 bedoelde bescheiden. De bescheiden betreffende de gronden waarop de rechter ingevolge artikel 814 Rv rechtsmacht heeft, dienen niet ouder te zijn dan drie maanden.

Artikel 77. Internationale scheidingen

Bij internationale scheidingen dienen de omstandigheden die van belang kunnen zijn ter bepaling van het tussen partijen geldende huwelijksgoederenregime, in het verzoekschrift te worden vermeld.

Artikel 78. Gemeenschappelijk verzoek

Een gemeenschappelijk verzoek wordt op de eerst mogelijke zitting na indiening van het verzoekschrift behandeld, zulks onverminderd artikel 818 lid 1 Rv. De oproepingstermijn in deze zaken bedraagt één week, tenzij de rechter anders beslist.

Artikel 79. Dagbepaling behandeling

Een verzoek van een der echtgenoten wordt behandeld:

- a. indien de verweerder een bekende woonplaats heeft in Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius of Saba: op de eerst-mogelijke zitting die ten minste drie maanden is gelegen na de dag van de indiening van het verzoekschrift;
- b. in andere gevallen: op de eerst-mogelijke zitting die ten minste vier maanden is gelegen na de dag van de indiening van het verzoekschrift²⁰.

De rechter kan deze termijnen verlengen.

Artikel 80. Oproeping verweerder

Het exploit waarbij de verweerder voor de zitting wordt opgeroepen, wordt binnen twee weken na indiening van het verzoekschrift gedaan. Bij dit exploit wordt verweerder mededeling gedaan dat deze voorafgaande aan de zitting een verweerschrift kan indienen.

Artikel 81. Voorlopige voorzieningen

1. Voorlopige voorzieningen dienen bij afzonderlijk verzoekschrift te worden verzocht. De oproeping van verweerder voor de zitting geschiedt bij exploit, tenzij in het verzoekschrift is vermeld dat hij woonplaats heeft gekozen ten kantore van een advocaat. In dit laatste geval wordt gehandeld als in artikel 68 vermeld. De termijn van oproeping bedraagt minimaal vijf kalenderdagen, tenzij de rechter anders beslist. Het verzoekschrift wordt, met inachtneming van vorenbedoelde oproepingstermijn, op de eerst mogelijke zitting behandeld.
2. De bepalingen van dit artikel laten onverlet de bevoegdheid van de rechter om ter zitting voorzieningen te treffen.

Hoofdstuk 4: Insolventiezaken²¹

Artikel 82. Legitimatie bij eigen aangifte

1. Bij een eigen aangifte tot faillietverklaring en een verzoek tot het verlenen van surseance van betaling dient de aangever zich ter griffie deugdelijk te legitimeren. Van zijn legitimatiebewijs wordt door de griffie een kopie gemaakt en bij de stukken gevoegd.
2. Het in het vorige lid bepaalde geldt niet als een advocaat namens een cliënt de aangifte c.q. het verzoek doet.
3. Indien de aangifte of het verzoek wordt gedaan door een gemachtigde die niet advocaat is, dient hij tevens een bewijsstuk van de machtiging over te leggen.

---

²⁰ Deze termijnen zijn gekozen in verband met de termijnen van verweer, genoemd in artikel 816 Rv. De griffie moet bovendien enige tijd hebben om de stukken in handen te stellen van de deurwaarder. Indien beide partijen een advocaat hebben zal deze termijn kunnen worden verkort.

²¹ Zie voor de afwikkeling van faillissementen en surseances de Faillissementsrichtlijnen, gepubliceerd op de website van het Gemeenschappelijk Hof www.gemhofvanjustitie.org

Artikel 83. Over te leggen bescheiden bij eigen aangifte

1. Bij een eigen aangifte tot faillietverklaring of een verzoek tot het verlenen van surseance van betaling worden voorts overgelegd:
  - a. bij natuurlijke personen: een staat van baten en lasten, een uittreksel uit de basisadministratie persoonsgegevens onderscheidenlijk het bevolkingsregister en, als hij gehuwd is, een bewijsstuk waaruit blijkt dat de echtgenoot van de aangifte c.q. het verzoek op de hoogte is;
  - b. bij natuurlijke personen, openbare vennootschappen en rechtspersonen die in het handelsregister ingeschreven zijn: een staat van baten en lasten en een uittreksel uit het handelsregister;
  - c. bij rechtspersonen: een staat van baten en lasten, een uittreksel uit het handelsregister, een exemplaar van de geldende statuten en de notulen van de vergadering van het orgaan, waarin tot de aangifte c.q. het verzoek is besloten;
  - d. bij kapitaalvennootschappen voorts: het aandelhoudersregister.
2. Deze bescheiden dienen niet ouder te zijn dan drie maanden.

Artikel 84. Over te leggen bescheiden bij verzoek faillietverklaring

1. Bij een verzoekschrift tot faillietverklaring worden overgelegd:
  - a. indien de schuldenaar een natuurlijke persoon is: een uittreksel uit de basisadministratie persoonsgegevens met betrekking tot de schuldenaar;
  - b. indien de schuldenaar in het handelsregister ingeschreven is: een uittreksel uit dat register met betrekking tot de schuldenaar.
2. Deze bescheiden dienen niet ouder te zijn dan drie maanden.

Artikel 85. Opgave steunvorderingen

Het verzoekschrift bevat een gespecificeerde opgave van steunvorderingen.

Artikel 86. Dagbepaling

De aangifte en het verzoekschrift worden op de eerst mogelijke zitting behandeld. Het verzoek tot surseance van betaling wordt steeds dadelijk behandeld. Dag en uur van de mondelinge behandeling worden aan de verzoeker medegedeeld.

Artikel 87. Oproeping verweerder

Een verzoekschrift tot faillietverklaring wordt bij deurwaardersexploot aan de verweerder betekend, tenzij de rechter anders bepaalt. De oproepingstermijn bedraagt ten minste een week. De griffier geeft aan de verzoeker kennis van het behandelingstijdstip.

Artikel 88. Maximum aan uitstel behandeling

Het verzoek wordt geacht te zijn ingetrokken indien het uitsluitend aan uitstelverzoek door de verzoeker is toe te schrijven dat de zaak binnen drie maanden na de voor de eerste maal bepaalde behandelingsdatum nog niet is behandeld of de aangevangen behandeling na aanhouding binnen drie maanden niet is voortgezet.

DEEL E: HOGER BEROEP

Hoofdstuk 1: Hoger beroep A.R.-zaken en kort gedingen

Artikel 89. Incidentele vordering bij apart processtuk

Een partij die een incidentele vordering wil instellen voordat de zaak op de Hofrol is geplaatst, dient dit te doen bij afzonderlijk processtuk, gericht aan het Hof en in te dienen bij de Hofgriffie in Curaçao.

Artikel 90. Appointement

Het Hof plaatst na ontvangst van de stukken als bedoeld in artikel 276 Rv de zaak op een rolzitting binnen vier weken daarna voor pleidooi. De griffier doet tenminste twee weken voor de betreffende rolzitting van deze plaatsing schriftelijk mededeling aan partijen (appointement).

Artikel 91. Duur uitsteltermijn

Een uitsteltermijn bedraagt telkens vier weken.

Artikel 92. Uitstel en peremptoirstelling

Het eerste gevraagde uitstel wordt verleend onder peremptoirstelling. Dit wordt vermeld door op de rol waarnaar de zaak verwezen wordt, achter de te verrichten proceshandeling P1 aan te tekenen. In afwijking van het vorenstaande wordt in geval van een akte uitlating producties dadelijk P1 aangetekend. In kort geding wordt op de eerste rol waarop de zaak verschijnt voor het verrichten van een proceshandeling dadelijk P1 aangetekend.

Artikel 93. Uitstel op grond van klemmende redeneren

Indien een partij peremptoir staat met de aantekening P1, stemt het Hof niet in verder uitstel toe, tenzij de wederpartij met een verzoek daartoe instemt of het Hof beslist dat er klemmende redenen voor verder uitstel bestaan. Indien het Hof dat uitstel verleent, tekent de griffier op de rol waarnaar de zaak verwezen wordt achter de te verrichten proceshandeling P2 aan. Voor een daaropvolgend verzoek om uitstel geldt dezelfde regeling, met dien verstande dat dan P3 wordt aangetekend.

Artikel 94. Doorhaling bij bewilliging wederpartij; geen parkeerrol

Indien een partij voor het indienen van een processtuk peremptoir staat met de aanduiding P3, en zij met bewilliging van de wederpartij het processtuk niet indient, wordt de zaak doorgehaald, tenzij het Hof anders beslist op grond van bijzondere omstandigheden. Het Hof kent geen parkeerrol.

Artikel 95. Zittingsplaats

Zaken die in eerste aanleg in Aruba hebben gediend, worden in hoger beroep op de rol van Aruba behandeld. Zaken die in eerste aanleg in Curaçao of op Bonaire hebben gediend, worden in hoger beroep op de rol van Curaçao behandeld. Zaken die in eerste aanleg in Sint Maarten of op Sint Eustatius of Saba hebben gediend, worden in hoger beroep op de rol van Sint Maarten behandeld. Het Hof kan ambtshalve of op verzoek van een partij beslissen dat de zaak op de rolzitting van een andere zittingsplaats van het Hof wordt uitgeroepen.

Artikel 96. Op voorhand toesturen stukken

Indien op voorhand stukken worden aangekondigd en naar het Hof worden gestuurd en de betreffende partij niet ter rolle verschijnt, komt het voor risico van die partij indien de stukken het Hof niet tijdig hebben bereikt en het Hof daarmee geen rekening houdt.

Artikel 97. Uitgangspunt: pleitnota's overleggen

Indien pleidooi is gevraagd, gaat het Hof ervan uit dat partijen volstaan met het door partijen gelijktijdig overleggen van een pleitnota. Na het overleggen van de pleitnota ter zitting wordt een datum voor vonnis bepaald.

Artikel 98. Termijn producties bij schriftelijk pleidooi

In geval van schriftelijk pleidooi moeten producties, conform artikel 12, uiterlijk op de derde werkdag voor de dag van de rolzitting aan de wederpartij - niet (ook) aan het Hof - te zijn verzonden.

Artikel 99. Verzoek om mondeling pleidooi

Indien een partij mondeling wil pleiten, dient zij haar voornemen daartoe uiterlijk kenbaar te maken op de rolzitting waarop de zaak voor pleidooi P1 staat. Indien mondeling pleidooi wordt toegestaan, zijn de artikelen 40 en 41 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 100. Tevoren overleggen pleitaantekeningen

Indien een comparitie, mondeling pleidooi of mondelinge behandeling is bepaald en een partij voorziet dat het niet mogelijk zal zijn om binnen de beschikbare tijd de inhoud van haar aantekeningen voor te dragen, kan deze partij de aantekeningen tijdig (afhankelijk van de inhoud) aan de wederpartij ter kennis brengen. In dat geval kan het Hof toestaan dat deze partij zich ter zitting beperkt tot een korte weergave van de inhoud van haar aantekeningen en zal het Hof van de volledige inhoud daarvan kennisnemen.

Artikel 100a. Behandeling ten overstaan van een enkele rechter²²

1. Indien het Hof een van de volgende soorten behandeling heeft bevolen:

- a. een mondeling pleidooi;
  - b. een comparitie van partijen die (mede) tot doel heeft of (mede) zal kunnen worden benut om partijen in de gelegenheid te stellen hun stellingen toe te lichten; of
  - c. een descente die (mede) tot doel heeft of (mede) zal kunnen worden benut om partijen in de gelegenheid te stellen hun stellingen toe te lichten;
- en indien het Hof daarbij of bij latere beslissing heeft bepaald dat de behandeling ten overstaan van een enkele rechter zal zijn, dan kunnen partijen uiterlijk veertien dagen na bekendmaking van de beslissing dat de behandeling ten overstaan van een enkele rechter zal zijn, verzoeken dat de behandeling zal zijn ten overstaan van de meervoudige kamer die de beslissing zal nemen.

2. Het verzoek kan worden afgewezen op zwaarwegende gronden.

Artikel 101. Nadere conclusies en akten

De artikelen 36 en 38 zijn van overeenkomstige toepassing.

---

²² Zie HR 22 juni 2018, ECLI:NL:HR:2018:976, met verdere verwijzingen.

Hoofdstuk 2: Hoger Beroep E.J.-zaken

Artikel 102. Toepasselijkheid

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op alle zaken in hoger beroep waarin een beschikking wordt gegeven.

Artikel 103. Appointement

Het Hof plaatst na ontvangst van het beroepschrift als bedoeld in artikel 429o Rv de zaak op een zitting van acht weken daarna (indien daarvoor ruimte is) en doet partijen onverwijld voor die zitting oproepen.

Artikel 104. Oproeping

De oproeping geschiedt bij aangetekende of per koerier verzonden brief van de griffier, behoudens voor zover partijen woonplaats hebben gekozen bij een advocaat. In het laatste geval vindt de oproeping plaats via het postvakje van de advocaat of door het per e-mailbericht of per fax versturen daarvan.

Artikel 105. Verweerschrift

Artikel 70 is van overeenkomstige toepassing. Indien deze termijn wordt overschreden, kan de rechter daaraan de gevolgen verbinden die hem geraden voorkomen, met inachtneming van de wet.

Artikel 106. Toesturen verweerschrift aan appellant

De Hofgriffie zendt het verweerschrift na ontvangst daarvan onverwijld op de onder artikel 104 genoemde wijze aan appellant, tenzij de indiener van het verweerschrift en de appellant beiden een advocaat hebben.

Artikel 107. Verweerschrift tegen incidenteel appèl

Indien bij het verweerschrift op voldoende kenbare wijze incidenteel appel is ingesteld, wordt bij de toezending aan appellant medegedeeld dat hij binnen zes weken na de dagtekening van die toezending een verweerschrift in incidenteel appel kan indienen. Daarbij wordt zo nodig de op de voet van artikel 103 vastgestelde zitting uitgesteld tot de eerst mogelijke zitting na deze termijn; daarvan wordt op de in artikel 104 genoemde wijze aan partijen mededeling gedaan. Indien de termijn voor indiening van het verweerschrift in incidenteel appel wordt overschreden, kan de rechter daaraan de gevolgen verbinden die hem geraden voorkomen, met inachtneming van de wet.

Artikel 107a. Behandeling ten overstaan van een enkele rechter

Artikel 100a is van overeenkomstige toepassing op mondelinge behandelingen, comparities en descentes.

Hoofdstuk 3. Enige bijzondere procedures

§ 1. Verzoek tussentijds appèl

Artikel 108. De behandeling van een verzoek tot het verkrijgen van vergunning overeenkomstig artikel 263a Rv vindt zo spoedig mogelijk plaats. Het verzoek zal in beginsel ter zitting worden toegelicht en bestreden door middel van het enkele overleggen van pleitnota's, dadelijk P1, zonder dat gelegenheid wordt geboden voor mondeling debat. Het griffierecht dient te worden betaald bij het Gerecht in eerste aanleg op de zittingsplaats waar de zaak in eerste aanleg heeft gediend. Het verzoekschrift wordt ingediend bij het gerecht waar de beslissing is gegeven, met gelijktijdig afschrift aan de wederpartij.

§ 2. Verzoek schorsing tenuitvoerlegging

Artikel 109. De vordering ex artikel 272 Rv dient bij afzonderlijk verzoekschrift, gericht aan het Hof, te worden ingesteld. Vorderingen ex artikel 272 Rv die uitsluitend in de akte van appel of de memorie van grieven zijn opgenomen, worden niet in behandeling genomen, omdat het niet de taak van de griffier in eerste aanleg is om die op te merken.

Artikel 110. Degene die de vordering ex artikel 272 Rv instelt, dient een afschrift van het vonnis waarop de vordering betrekking heeft, een afschrift van de akte van appel en een bewijs van betaling van het voor de indiening van de vordering verschuldigde griffierecht aan het verzoekschrift te hechten. Hij dient het griffierecht te betalen bij het Gerecht in eerste aanleg op de zittingsplaats waar de zaak in eerste aanleg heeft gediend, en het verzoekschrift in te dienen bij de Hofgriffie op Curaçao. Dit kan ook per faxbericht of per e-mailbericht geschieden. In het verzoekschrift dienen zo veel mogelijk de contactgegevens van de gemachtigde van de wederpartij te worden vermeld, met inbegrip van het e-mailadres, indien de wederpartij in eerste aanleg bij gemachtigde heeft geprocedeerd, en in andere gevallen zo veel mogelijk de contactgegevens van de wederpartij zelf, met inbegrip van het e-mailadres.

Artikel 111. Degene die de vordering ex artikel 272 Rv instelt, dient zo spoedig mogelijk en op zo efficiënt mogelijke wijze een afschrift van het verzoekschrift aan de wederpartij te doen toekomen, en bij de indiening van het verzoekschrift te vermelden hoe hij hiervoor zorgdraagt. Het verzoekschrift behoeft niet aan de wederpartij te worden betekend, tenzij het Hof anders beslist.

Artikel 112. Het Hof bepaalt de verdere voortgang van de procedure. Het Hof stelt de wederpartij in de gelegenheid een verweerschrift in te dienen. Het Hof kan bepalen dat de vordering op een zitting behandeld wordt, maar ook dat partijen in plaats daarvan in de gelegenheid worden gesteld schriftelijke pleitnota's in te dienen of dat de vordering ex artikel 272 Rv op nog andere wijze verder wordt behandeld en afgedaan. Het Hof kan bepalen dat stukken bij e-mailbericht kunnen worden ingediend. Het Hof kan verdere processtukken opvragen. Voornoemde bevoegdheden kunnen ook worden uitgeoefend door een lid van het Hof. De beslissing op de vordering ex artikel 272 Rv wordt meervoudig gegeven.

Artikel 113. Partijen dienen er rekening mee te houden dat het Hof slechts beschikt over de stukken die de partijen rechtstreeks aan het Hof toezenden en niet over andere stukken van de eerste aanleg en het hoger beroep. Het dossier bevindt zich immers nog ter griffie van het Gerecht in eerste aanleg. Indien partijen een beroep willen doen op die andere gedingstukken, dienen zij derhalve afschrift daarvan aan het Hof te doen toekomen. Het Hof vraagt ze niet op bij de griffie van het Gerecht in eerste aanleg.

Artikel 114. De vordering ex artikel 272 Rv schorst de voortgang van de procedure in hoger beroep niet. In zoverre is geen sprake van een incidentele vordering. Artikel 275a Rv is niet van toepassing op de vordering ex artikel 272 Rv.

Artikel 115. De artikelen 109 tot en met 114 zijn van overeenkomstige toepassing op het verzoek tot schorsing van de werking van een uitvoerbaar bij voorraad verklaarde beschikking van het Gerecht in eerste aanleg als bedoeld in artikel 429p lid 2 Rv.

§ 3. Verzoek verkorting van termijnen bij kort geding

Artikel 116. Een verzoek om verkorting van de termijnen als bedoeld in artikel 235 Rv dient bij afzonderlijk verzoekschrift, gericht aan de president van het Hof, te worden ingesteld, met overlegging van een afschrift van het vonnis waarvan beroep, en dient te worden ingediend bij de griffie van het Gerecht in de zittingsplaats waar de zaak in eerste aanleg heeft gediend. De president bepaalt de wijze waarop het verzoek wordt behandeld, waarbij in elk geval de wederpartij gelegenheid tot wederhoor wordt geboden. De president kan naar aanleiding van dit verzoek bepalen dat geheel of gedeeltelijk wordt afgeweken van het bepaalde in de artikelen 89 tot en met 101. Het bestuur van het Hof kan ieder lid of plaatsvervangend lid van het Hof aanwijzen om als fungerend president de bevoegdheden van artikel 235 Rv en het onderhavige artikel van dit reglement uit te oefenen.

DEEL F: GRIFFIERECHT

Artikel 117. Het hieronder gestelde geldt behoudens de mogelijkheid van verzet ingevolge artikel 36 van het *Landsbesluit tarieven in burgerlijke zaken*²³ en het *Besluit tarieven in burgerlijke zaken BES*²⁴, (hierna: Ltbz).

Artikel 118. (Kinder)alimentatie

1. In *alle* personen- en familierechtelijke zaken, dus ook (*kinder*)*alimentatiezaken*, moet f. 50 [BES :\$ 28] aan griffierecht worden betaald (artikel 20 lid 2 onder a Ltbz).
2. De voogdijraad is nimmer griffierecht verschuldigd; voor het openbaar ministerie geldt hetzelfde (artikel 19 lid 1 Ltbz).

Artikel 119. Kort geding

De bijzondere lage tarieven in eerste aanleg voor familiezaken (f. 50 [BES: \$ 28]; artikel 20 lid 2 onder a Ltbz) en – wat ARU, CUR en SXM aangaat - voor door de werknemer aangespannen arbeidszaken (f. 50; artikel 20 lid 2 onder c Ltbz) gelden *niet* in kort geding. Het lage tarief geldt alleen als men een bodemzaak (eindigend in een beschikking: een zgn. EJ-zaak) opstart. EJ-zaken kenmerken zich in beginsel door een lage drempel (geen betekening van het inleidend verzoekschrift), een mondelinge behandeling die onverwijld wordt bepaald en een actieve rechter.

Artikel 120. In hoger beroep alleen sociaal tarief in familiezaken

Voor familiezaken geldt in hoger beroep het dubbele van het bijzondere lage tarief van artikel 20 lid 2 onder a Ltbz (dus f. 100 [BES: \$ 56]). Verder geldt in alle zaken het gewone tarief, (zie artikel 20 lid 7 Ltbz).

Artikel 121. Hoger beroep in EJ-zaken

1. **Let op!** In hoger beroep in EJ-zaken moet het griffierecht worden betaald gelijktijdig met het beroepschrift, dus binnen zes weken na de bestreden beschikking. Hier bestaat dus een groot verschil met AR-zaken. In AR-zaken heeft men na indiening van de akte van appel binnen zes weken na het bestreden vonnis, nog eens zes weken voor de memorie van grieven en de betaling van het griffierecht. Dit is belangrijk, omdat te late betaling van het griffierecht leidt tot verval van het hoger beroep, met als gevolg dat de bestreden uitspraak onherroepelijk wordt, hetgeen in de meeste gevallen niet kan worden hersteld.
2. Wordt ten onrechte in een EJ-zaak een ‘akte van appel’ ingediend en pas binnen zes weken later een ‘memorie van grieven’ en pas bij die gelegenheid het griffierecht betaald, dan is het hoger beroep vervallen, uitzonderlijke omstandigheden daargelaten, ook al heeft de griffie op de ‘akte van appel’ het getaxeerde griffierecht genoteerd. Een advocaat moet beter weten dan de griffie, omdat hij in zijn positie gemakkelijker kan zien of de bestreden uitspraak een vonnis of een beschikking is en omdat van hem mag worden verwacht dat hij de regels kent inzake de termijn van betaling van griffierecht in hoger beroep.²⁵

---

²³ Tekst in de Jurdoc-editie van het *Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*

²⁴ Tekst op www.overheid.nl

²⁵ Zie de Hofbeschikking van 21 april 2015, EJ 2638/2013 – Ghis: 70897 – H 364/14: ‘Indien een “akte van hoger beroep” ter griffie wordt ingediend, mag de griffie ervan uitgaan dat sprake is van een AR-zaak, in elk geval indien indiening is geschied door een advocaat.’

Artikel 122. Conservatoir beslag

1. Voor het verzoek tot het verkrijgen van verlop tot het leggen van conservatoir beslag moet f. 450 [BES: \$ 251] worden betaald. Wel is er reden het verzoek om conservatoir beslag en de tijdig aanhangig gemaakte hoofdzaak als één zaak te zien, zodat de voor het beslagrekest betaalde f. 450 [BES: \$ 251] wordt afgetrokken van wat verschuldigd is in de hoofdzaak.
2. Een verzoek tot het verkrijgen van verlop tot het leggen van conservatoir beslag wordt vrijgesteld van griffierecht indien er al een hoofdzaak aanhangig is.
3. Ter zake van de hoofdzaak is, indien niet een bepaald bedrag gevorderd wordt als bedoeld in artikel 20 lid 2 Ltbz, de hoofdsom waarvoor conservatoir beslag is toegestaan een ‘goede indicatie’ van het ‘direct geldelijk belang’ als bedoeld in artikel 20 lid 3 Ltbz.²⁶
4. Bij meerdere eisers geldt wat hierna in artikel 127 (subjectieve cumulatie) is gesteld.

Artikel 123. Schade op te maken bij staat (artikel 612 e.v. Rv)

Wordt vergoeding van schade op te maken bij staat gevorderd, dan moet betaald worden aan de hand van het geschatte ‘direct geldelijke belang’ (artikel 20 lid 3 Ltbz). In een eventueel volgende schadestaatprocedure wordt afgetrokken wat men reeds betaald heeft (vgl. artikel 21 lid 1 Ltbz).²⁷ Dit geldt met dien verstande dat hetgeen betaald is voor de hoofdzaak, niet wordt gerestitueerd, ook niet indien in de schadestaatprocedure een *lagere* schade gevorderd wordt dan het bedrag waarop het 'direct geldelijke belang' was geschat in de hoofdzaak. Indien in de schadestaatprocedure *meer* gevorderd wordt dan het in de hoofdprocedure gewaardeerde direct geldelijke belang, moet er worden bijbetaald.²⁸

Artikel 124. Verzoek vergunning tussentijds appel (artikelen 263a en 429n lid 4 Rv)

Voor dit verzoek aan het Hof is f. 900 [BES: \$ 502] verschuldigd (zie Hoofdstuk 3 van Deel E en artikel 20 lid 7 Ltbz). Wordt vergunning verleend, dan is voor het hoger beroep griffierecht verschuldigd overeenkomstig de normale regels. In dat geval worden het verzoek om vergunning en het tussentijds appel als één zaak gezien, zodat de voor het verzoek betaalde griffierecht wordt afgetrokken van wat verschuldigd is voor de zaak in het hoger beroep.

Artikel 125. Vordering en verzoek schorsing tenuitvoerlegging in hoger beroep (artikelen 272 en 429p lid 2 Rv)

Ook hiervoor (zie Hoofdstuk 3 van Deel E) is f. 900 [BES: \$ 502] verschuldigd (artikel 20 lid 7 Ltbz).

Artikel 126. Objectieve cumulatie

1. In beginsel vindt bij meerdere vorderingen een optelling van de vorderingen plaats voor de bepaling van het griffierecht. Van het in totaal gevorderde wordt vastgesteld of dit gezamenlijk een direct geldelijk belang vertegenwoordigt dat op een bepaald bedrag kan worden gewaardeerd. Zo ja, dan is dat bedrag bepalend voor de hoogte van het griffierecht.
2. Wordt in *huurzaken* veroordeling tot betaling van achterstallige huurtermijnen en (ontbinding met) ontruiming gevorderd, dan zal het griffierecht uitsluitend worden bepaald op basis van de hoogte van de gevorderde huurachterstand. Wordt alleen c.q. separaat (ontbinding met) ontruiming gevorderd, dan is het griffierecht f. 450 [BES: \$ 251] en in hoger beroep f. 900 [BES: \$ 502].

---

²⁶ Aldus het Hof op 4 februari 2003 in de zaak *Hanst v. Torres* (AR 362/01 – HAR 202/02; *Tijdschrift voor Antilliaans Recht-Justicia* 2003, af. 1, p. 61 e.v.).

²⁷ Aldus voornoemd Hofvonnis in de zaak *Hanst v. Torres* (rov. 3.10-3.12).

²⁸ *Hanst v. Torres*, rov. 3.11

Artikel 127. Subjectieve cumulatie

1. Bij meerdere *eisers* betaalt in beginsel ieder apart op basis van het door die eiser gevorderde (artikel 20 lid 1 Ltbz: ‘van elke eisende partij’), maar een uitzondering is op haar plaats als hetzelfde gevorderd wordt op dezelfde grondslag (bijv. verdeling van een gemeenschap).
2. Bij meerdere *gedaagden* hangt het op dezelfde wijze ervan af of het hetzelfde gevorderd wordt op dezelfde grondslag, hetgeen bijv. niet het geval is bij een collectief ontbindingsverzoek (een verzoek van de werkgever tot ontbinding van meerdere arbeidsovereenkomsten).

Artikel 128. Opgave ‘direct geldelijk belang’

Wordt geen opgave gedaan als bedoeld in artikel 7, dan kan het maximumtarief (f. 7.500 [BES: \$ 4.190]) worden gehanteerd.

Artikel 129. Direct geldelijk belang in kort geding

Indien in kort geding een bepaald bedrag wordt gevorderd of indien in kort geding de eisende partij een direct geldelijk belang heeft dat op een bepaald bedrag kan worden gewaardeerd, is het bedrag bepalend (artikel 20 lid 3 Ltbz, tweede zin). Het tarief van f. 450 [BES:\$ 251] geldt dus niet altijd in kort geding.

Artikel 130. Verzoek ingevolge artikel 17 Rijkswet op het Nederlandschap

Het betreft hier een verzoek aan het Hof met onbepaalde waarde, zodat f. 900 [BES: \$ 502] verschuldigd is (artikel 20 lid 7 jo lid 3 Ltbz).

Artikel 131. Memorie van grieven per fax ingediend op de laatste dag

1. Het is geoorloofd in een AR-zaak een memorie van grieven per fax in te dienen.²⁹ Uiterlijk op de volgende werkdag dient het griffierecht betaald te worden. Voor een indiening per e-mail geldt hetzelfde.³⁰ De griffie op Bonaire staat toe dat de volgende werkdag een cheque wordt verzonden per Fedex e.d.
2. Het voorgaande geldt ook voor een beroepschrift in een EJ-zaak; de ‘laatste dag’ is hier echter zes weken na de bestreden beschikking: zie artikel 121.

Artikel 132. Geen tijdige betaling van nageheven griffierecht

Een redelijke wetstoepassing brengt mee dat artikel 270 lid 5 Rv in dit geval overeenkomstig moet worden toegepast. Het hoger beroep wordt daarom geacht te zijn vervallen.³¹

Artikel 133. Depotrekening bij Hof

Verval van het hoger beroep op grond van artikel 270 lid 5 Rv zal doorgaans niet aan de orde zijn indien de gemachtigde een rekening-courant aanhoudt bij het Hof.³²

---

²⁹ HR 27 februari 2004, NJ 2004, 320, *Antilles Management Enterprises v. Mantout*

³⁰ Hof 14 juni 2016, AR 73629 – H 53/16; vgl. M.F. Murray, *Elektronisch appèl?*, Caribisch Juristenblad 2014/1, p. 36-38

³¹ Hof 19 mei 2015, KG 1205/13-Ghis 65846-H 429/13

³² 1. In de zaak *Pengel v. ATC* heeft het Hof op 8 juni 2004, *Tijdschrift voor Antilliaans Recht-Justicia* 2004, af. 4, p. 253 e.v. overwogen:

‘Vindt binnen de termijn voor de memorie van grieven geen betaling plaats, dan vervalt daardoor het beroep (...) zoals (...) (maar niet zal opgaan als de gemachtigde een rekening-courant aanhoudt bij het Hof).’

2. Ter zake van *ontoereikend saldo* overwoog het Hof op 9 april 2013 in de zaak *Aw v. Veltman* (AR 30137 - H 145/12 en H 145A/12):

Artikel 134. Bewijs van onvermogen in aanvraag.

1. Indien niet binnen de termijn voor indiening van de memorie van grieven en voor betaling van griffierecht in hoger beroep (zes weken na de akte van hoger beroep of in zaken die met een beschikking eindigen [‘EJ-zaken’] zes weken na de uitspraak) een bewijs van onvermogen wordt verkregen, zal bij niet-betaling het hoger beroep niet geacht worden te zijn vervallen indien nadien het bewijs wordt verleend of geweigerd. Vereist is wel dat een bewijs van onvermogen is aangevraagd. Op het moment dat het griffierecht behoort te worden betaald (memorie van grieven in AR-zaak of beroepschrift in EJ-zaak) moet een *bewijs van de aanvraag* worden overgelegd. Wordt niet tijdig een bewijs van aanvraag overgelegd, dan vervalt het hoger beroep.
2. Wordt na drie maanden nog geen bewijs van onvermogen overgelegd, dan vervalt bij niet-betaling het hoger beroep. De appellant moet zelf letten op deze termijnen.

Artikel 135. Geldigheidsduur bewijs van onvermogen

Het bewijs van onvermogen moet zijn afgegeven niet eerder dan *zes maanden vóór* de indiening van het inleidend processtuk bij GEA of Hof. Overigens zal een appellant in de regel een nieuw bewijs van onvermogen nodig hebben (artikel 880 lid 1 Rv).

‘4.1. Veltman en Mojacar AVV betogen dat het hoger beroep is vervallen ingevolge artikel 270 lid 5 Rv, aangezien het griffierecht in hoger beroep door Aw en Caparrós te laat is betaald.

4.2. In het vonnis van het Hof van 8 juni 2004 in de zaak *Pengel v. ATC* (AR 67/018 – H. 45/04), *Tijdschrift voor Antilliaans recht-Justicia* 2007/4, p. 252-253 is geoordeeld dat de werking van artikel 270 lid 5 Rv niet zal intreden als de gemachtigde een rekening-courant aanhoudt bij het Hof (rov. 4.2).

4.3. De gemachtigden van Aw en Caparrós houden een depot aan bij het Hof. Ten tijde van de indiening van de memorie van grieven was het saldo van dit depot onvoldoende om het verschuldigde griffierecht (NAF. 15.000) af te boeken. In het dossier bevindt zich een verklaring van een medewerker van de Financiële Afdeling van het Hof, onder meer luidende: ‘Direct nadat het bedrag was opgegeven is het griffierechtdepot aangezuiverd ...’, alsmede ‘[advocatenkantoor X.] staat bij mij bekend als een kantoor dat het depot dezelfde dag nog aanzuivert als het erop wordt gewezen, dat het onvoldoende saldo vertoont ...’.

4.4. Van een gemachtigde kan niet in redelijkheid worden verlangd dat het saldo van het griffierechtdepot te allen tijde toereikend is. In het onderhavige geval hoeft niet de vraag beantwoord te worden hoe geoordeeld moet worden in het geval dat getalmd wordt met de aanzuivering van een te laag saldo.

4.5. Uit het voorgaande volgt dat het hoger beroep van Aw en Caparrós niet vervallen is.’

DEEL G: LIQUIDATIETARIEF

Artikel 136.

I. TE LIQUIDEREN KOSTEN

Gemachtigdensalaris wordt alleen geliquideerd voor beroepsmatig optredende gemachtigden, dus alleen voor advocaten, deurwaarders en zaakwaarnemers.

Voor deurwaarders en zaakwaarnemers wordt alleen salaris geliquideerd indien zij bevoegd zijn om als gemachtigde op te treden.

Als de gemachtigde in dienst is van zijn cliënt, wordt in het algemeen geen salaris geliquideerd.

Naast het gemachtigdensalaris worden ook de werkelijke verschotten (griffierechten, kosten van exploten, getuigentaxen e.d.) geliquideerd.

Het bedrag van het te liquideren gemachtigdensalaris is enerzijds afhankelijk van de verrichte werkzaamheden, gewaardeerd in punten (A), en anderzijds van het belang van de zaak, gewaardeerd in een bedrag per punt (B).

De rechter kan van de uit deze circulaire voortvloeiende liquidatietarieven afwijken indien daartoe op grond van de eenvoudige of gecompliceerde aard van de zaak en/of de klaarblijkelijke inspanning van de gemachtigde aanleiding is.

A. Waardering van de verrichte werkzaamheden in punten:

Iedere conclusie vóór het interlocutoir (het verzoekschrift daaronder begrepen), tot een maximum van twee:	1
Pleidooi	1
Pleidooi in incident	1
Enquête aan eigen zijde	1
Voortzetting enquête aan eigen zijde	½
Bijwoning enquête aan de zijde van de wederpartij	½
Voortzetting daarvan	½
Comparitie, anders dan tegelijk met enquête	1
Bevolen gerechtelijke plaatsopneming	1
Postinterlocutoire conclusies, tot een maximum van één conclusie	½
Akten ter rolle met bijzondere inhoud	½
Akten ter rolle zonder bijzondere inhoud	0
Conclusie in een incident, ongeacht het aantal	1
Incident verhoor op vraagpunten, inclusief bijwoning van het verhoor, voor iedere partij	1
Conservatoir beslag met rekest	1
Conservatoir beslag zonder rekest	½
Bijwoning eedaflegging	0
Rekest, verweerschrift in rekestprocedures	1
Mondelinge behandeling in rekestprocedures	1
Memorie van grieven	2

Memorie van antwoord	2
Memorie van grieven incidenteel	1
Memorie van antwoord incidenteel	1

Pleidooien en postinterlocutoire verrichtingen in hoger beroep worden op de dezelfde wijze gewaardeerd als in eerste aanleg.

Reconventie als zelfstandige vordering wordt op punten gewaardeerd op gelijke voet als conventie.

Is de reconventionele vordering in overwegende mate op dezelfde stellingen gebaseerd als het verweer in conventie, dan wordt de puntenwaardering gehalveerd.

Enquêtes e.d., gecombineerd in conventie en reconventie, worden slechts éénmaal gerekend, naar bevind van zaken in conventie, in reconventie.

B. Waardering van het belang van de zaak:

1. Eerste aanleg

Tarief 0: minder dan f. 500 [BES: \$ 279] in hoofdsom:
f. 50 [BES: \$ 28] per punt met een maximum van 4 punten.

Tarief 1: f. 500 [BES: \$ 279] tot f. 1.000 [BES: \$ 559] in hoofdsom:
f. 100 [BES: \$ 56] per punt met een maximum van 4 punten.

Tarief 2: f. 1.000 [BES: \$ 559] tot f. 5.000 [BES: \$ 2.793] in hoofdsom:
f. 250 [BES: \$ 140] per punt met een maximum van 5 punten.

Tarief 3: f. 5.000 [BES: \$ 2.793] tot f. 10.000 [BES: \$ 5.587] in hoofdsom:
f. 500 [BES: \$ 279] per punt met een maximum van 5 punten.

Tarief 4: f. 10.000 [BES: \$ 5.587] tot f. 25.000 [BES: \$ 13.966] in hoofdsom:
f. 1.000 [BES: \$ 559] per punt met een maximum van 5 punten

Tarief 5: f. 25.000 [BES: \$ 13.966] tot f. 50.000 [BES: \$ 27.933] in hoofdsom,
alsmede zaken van onbepaalde waarde en verklaringsprocedures, tenzij duidelijke
aanwijzingen bestaan dat deze zaken onder een ander tarief vallen:
f. 1.250 [BES: \$ 698] per punt met een maximum van 6 punten.

Tarief 6: f. 50.000 [BES: \$ 27.933] tot f. 100.000 [BES: \$ 55.866] in hoofdsom:
f. 1.500 [BES: \$ 840] per punt met een maximum van 7 punten.

Tarief 7: f. 100.000 [BES: \$ 55.866] tot f. 250.000 [BES: \$ 139.665] in hoofdsom:
f. 2.000 [BES: \$ 1.117] per punt met een maximum van 10 punten.

Tarief 8: f. 250.000 [BES: \$ 139.665] tot f. 500.000 [BES: \$ 279.330] in hoofdsom:
f. 3.000 [BES: \$ 1.676] per punt zonder maximum aantal punten.

Tarief 9: f. 500.000 [BES: \$ 279.330] tot f. 1.000.000 [BES: \$ 558.659] in hoofdsom:
f. 4.000 [BES: \$ 2.235] per punt zonder maximum aantal punten.

Tarief 10: f. 1.000.000 [BES: \$ 558.659] tot f. 2.000.000 [BES: \$ 1.117.318] in
hoofdsom:
f. 5.000 [BES: \$ 2.739] per punt zonder maximum aantal punten.

Tarief 11: f. 2.000.000 [BES: \$ 1.117.318] of meer in hoofdsom:
f. 6.000 [BES: \$ 3.352] per punt zonder maximum aantal punten.

2. Kort Geding

In zaken zonder ingewikkelde feitelijke of juridische aspecten, zoals huur-, ontruimings-
en ontslagzaken, wordt een salaris van f. 1.000 [BES: \$ 559] geliquideerd.
Naar het belang en de aard van de zaak wordt in andere gevallen aan salaris het bedrag
van f. 1.500 [BES: \$ 838] geliquideerd met een maximum van f. 12.000 [BES: \$ 6.704].

3. Principaal appèl bij het Hof

Tarief 1: minder dan f. 1.000 [BES: \$ 559] in hoofdsom:
f. 100 [BES: \$ 56] per punt met een maximum van 4 punten.

Tarief 2: f. 1.000 [BES: \$ 559] tot f. 5.000 [BES: \$ 2.793] in hoofdsom:
f. 250 [BES: \$ 140] per punt met een maximum van 5 punten.

Tarief 3: f. 5.000 [BES: \$ 2.793] tot f. 10.000 [BES: \$ 5.586] in hoofdsom:
f. 500 [BES: \$ 279] per punt met een maximum van 5 punten.

Tarief 4: f. 10.000 [BES: \$ 5.586] tot f. 25.000 [BES: \$ 13.966] in hoofdsom:
f. 1.500 [BES: \$ 840] per punt met een maximum van 3 punten.

Tarief 5: f. 25.000 [BES: \$ 13.966] tot f. 50.000 [BES: \$ 27.933] in hoofdsom,
alsmede zaken van onbepaalde waarde en verklaringsprocedures, tenzij duidelijke
aanwijzingen bestaan dat deze zaken onder een ander tarief vallen:
f. 2.000 [BES: \$ 1.117] per punt met een maximum van 3 punten.

Tarief 6: f. 50.000 [BES: \$ 27.933] tot f. 100.000 [BES: \$ 55.866] in hoofdsom:
f. 2.500 [BES: \$ 1.397] per punt met een maximum van 4 punten.

Tarief 7: f. 100.000 [BES: \$ 55.866] tot f. 250.000 [BES: \$ 139.665] in hoofdsom:
f. 3.500 [BES: \$ 1.955] per punt met een maximum van 6 punten.

Tarief 8: f. 250.000 [BES: \$ 139.665] tot f. 500.000 [BES: \$ 279.330] in hoofdsom:
f. 5.500 [BES: \$ 3.073] per punt zonder maximum aantal punten.

Tarief 9: f. 500.000 [BES: \$ 279.330] tot f. 1.000.000 [BES: \$ 558.659] in hoofdsom:
f. 7.000 [BES: \$ 3.911] per punt zonder maximum aantal punten.

Tarief 10: f. 1.000.000 [BES: \$ 558.659] tot f. 2.000.000 [BES: \$ 1.117.318] in hoofdsom:

f. 8.000 [BES: \$ 4.469] per punt zonder maximum aantal punten.

Tarief 11: f. 2.000.000 [BES: \$ 1.117.318] of meer in hoofdsom:

f. 9.000 [BES: \$ 5.028] per punt zonder maximum aantal punten.

4. Incidenteel appèl bij het Hof

Berekend wordt de helft van het tarief van het principaal appèl, mits het Hof het incidenteel appèl noodzakelijk oordeelt.

II TARIEF BIJ AFDOENING BUITEN LIQUIDATIE

1. De gedaagde die afdoet vóór de dienende dag betaalt de eiser een gemachtigdensalaris naar 1 punt. Daarnaast een salaris voor eventueel gelegd beslag naar ½ punt of 1 punt, volgens hoofdstuk A van het hiervoor vermelde liquidatietarief

2. De gedaagde die op of na de dienende dag afdoet betaalt de eiser een salaris berekend volgens het liquidatietarief.

3. De eiser of appellant die een aanhangige zaak afdoet betaalt de gedaagde of de geïntimeerde, die zich heeft gesteld, een salaris volgens het liquidatietarief.

4. Bij faillissementsaanvragen is de gerkwestreerde aan de rekwestrant een gemachtigdensalaris van f. 500 [BES: \$ 279] verschuldigd.

5. Bij executoriaal beslag zonder verdere gerechtelijke maatregelen mag de beslaglegger aan gemachtigdensalaris f. 500 [BES: \$ 279] in rekening brengen. Bij verdere gerechtelijke maatregelen worden deze berekend volgens het liquidatietarief.

6. De na de uitspraak nog vallende kosten (de nakosten) worden voor wat betreft het gemachtigdensalaris (het nasalaris) forfaitair berekend op f. 250 [BES: \$ 140] zonder betekening in conventie of reconventie, op f. 400 [BES: \$ 223] zonder betekening in conventie en reconventie tezamen, en verhoogd met f. 150 [BES: \$ 84] in geval van betekening.

Slechts de procespartij die een volledige veroordeling van zijn wederpartij in de proceskosten verkreeg heeft recht op nakosten, dus niet in het geval van gehele of gedeeltelijke compensatie van kosten.

Het nasalaris belooft nooit meer dan de helft van het geliquideerde salaris.

Kosten van betekening zijn, bijzondere omstandigheden uitgezonderd³³, slechts verschuldigd nadat de veroordeelde partij veertien kalenderdagen na aanschrijving de tijd heeft gehad om alsnog in der minne aan het gewezen vonnis te voldoen.

---

³³ Bijvoorbeeld indien aan een veroordeling een dwangsom is verbonden.

III BUITENGERECHTELIJKE INCASSOKOSTEN

Overeengekomen en niet overeengekomen

Indien voldoende gesteld en gebleken is dat daadwerkelijk en in redelijkheid buitengerechtelijke incassokosten zijn gemaakt (dus kosten waarvoor de proceskosten niet reeds een vergoeding plegen in te sluiten, zie artikel 67a Rv), zullen deze worden toegewezen naar rato van 1½ punt van het liquidatietarief voor bodemzaken in de eerste aanleg, tenzij bij het inleidend verzoekschrift ten genoegen van de rechter wordt aangetoond waarom een (zodanige) begroting niet op haar plaats is.

DEEL H: OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 137. Dit reglement vervangt de in Aruba, Curaçao, Sint Maarten of op Bonaire, Sint Eustatius of Saba bestaande procesreglementen, de brieven van rechters en van de griffie, voor zover daarin voorschriften voorkomen over onderwerpen die in dit procesreglement worden geregeld, de richtlijnen voor behandeling van faillissementen en surseances, voor zover daarin voorschriften met betrekking tot de behandeling van verzoekschriften en eigen aangiftes voorkomen, de handleiding griffierecht en de notitie liquidatietarief.

Artikel 138. Dit reglement heeft directe werking en is tevens van toepassing op de verdere behandeling van zaken die op de dag van inwerkingtreding reeds aanhangig zijn, tenzij de rechter anders beslist op de grond dat een partij daardoor onredelijk wordt benadeeld.

Artikel 139. Dit reglement wordt ter kosteloze inzage door een ieder gelegd ter griffie van de gerechten van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, zittingsplaats Bonaire, alsmede ter griffie van het Hof in Curaçao. Het reglement wordt tevens gepubliceerd op de website van het Gemeenschappelijk Hof www.gemhofvanjustitie.org.

Artikel 140. Dit reglement wordt aangehaald als Procesreglement 2018, treedt in werking op 1 augustus 2018 en kan slechts worden gewijzigd bij besluit van het bestuur van het Hof.